گزارش خبر
NEWSREPORT

کد خبر: ۵۳۶۴۱۸
پنج شنبه ۲۱ آبان ۱۴۰۵ ۱۳:۳۳

دستاوردی تازه برای زمین‌شناسی ایران در عرصه بین‌المللی

ثبت جهانی زمین‌لغزه سیمره با نقش آفرینی کارشناسان ایرانی

زمین‌لغزه سیمره به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین پدیده‌های غیرآتشفشانی جهان، در فهرست ۱۰۰ سایت برتر میراث زمین‌شناختی اتحادیه بین‌المللی علوم زمین قرار گرفت و نام ایران را در این فهرست جهانی ثبت کرد.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی معدن پیشرو؛ روند علمی زمین‌لغزه سیمره با همکاری متخصصان سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور و پژوهشکده علوم زمین تهیه و سال گذشته به اتحادیه بین‌المللی علوم زمین ارسال شد. این پرونده پس از بررسی مستندات و دفاع در رویداد میراث زمین‌شناختی IUGS در پرتغال، با رأی داوران در فهرست جهانی قرار گرفت.

بنا به این گزارش، اتحادیه بین‌المللی علوم زمین (IUGS) زمین‌لغزه سیمره را به‌عنوان یکی از سایت‌های برتر میراث زمین‌شناختی جهان (IUGS Geological Heritage Sites) معرفی کرد. فهرست ۱۰۰ سایت برتر میراث زمین‌شناختی جهان روز جمعه ۱۵ آبان ۱۴۰۵ (۶ نوامبر ۲۰۲۶) در رویداد میراث زمین‌شناختی IUGS در شهر لوله، منطقه آلگارو پرتغال، با میزبانی ژئوپارک جهانی یونسکوی آلگارونسیس اعلام شد.

در این دوره، دو پرونده از ایران شامل کوه آتشفشانی دماوند و زمین‌لغزه سیمره پس از طی فرایند بررسی و داوری بین‌المللی در فهرست جهانی به ثبت رسیدند. در تهیه و تدوین پرونده زمین‌لغزه سیمره، کارشناسان سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور مشارکت داشتند.

علیرضا امری‌کاظمی، نایب‌رئیس کمیته ملی علوم زمین و ژئوپارک‌های کمیسیون ملی یونسکو، که پرونده زمین‌لغزه سیمره و کوه آتشفشانی دماوند را در این رویداد ارائه کرده است، گفت: پس از ارائه مستندات علمی به داوران و دفاع از پرونده در رویداد آلگارو، زمین‌لغزه سیمره با رأی داوران به‌طور رسمی به‌عنوان یکی از سایت‌های برگزیده میراث زمین‌شناختی جهان معرفی شد.

سیمره؛ بزرگ‌ترین زمین‌لغزه غیرآتشفشانی شناخته‌شده در خشکی‌های زمین

زمین‌لغزه سیمره در جنوب‌غرب ایران، در مرز استان‌های لرستان و ایلام و در دامنه شمال‌شرقی تاقدیس کبیرکوه، در کمربند چین‌خورده زاگرس قرار دارد. این پدیده با شماره ۲۹۳ در گروه ژئومورفولوژی و فرایندهای فعال زمین‌شناختی برنامه میراث زمین‌شناختی IUGS ثبت شده است.

امری‌کاظمی با اشاره به اهمیت علمی این پدیده اظهار کرد: حجم مواد جابه‌جا شده در زمین‌لغزه سیمره حدود ۴۴ کیلومتر مکعب برآورد شده است. با این حجم، سیمره بزرگ‌ترین زمین‌لغزه غیرآتشفشانی شناخته‌شده در خشکی‌های زمین به شمار می‌رود. حجم آن به زمین‌لغزه‌های غول‌آسای مریخ نزدیک است و پژوهشگران آن را با این پدیده‌ها مقایسه کرده‌اند.

وی درباره ویژگی‌های زمین‌شناختی این زمین‌لغزه توضیح داد: بخش بزرگی از دامنه کبیرکوه، که لایه‌های سخت آهک آسماری روی آن قرار دارد، فرو ریخت و به بهمنی از سنگ تبدیل شد. این توده از ارتفاع حدود ۱۲۱۰ متر پایین آمد، از رودخانه سیمره عبور کرد و تا ۱۹ کیلومتر پیش رفت.

وی ادامه داد: ضخامت آوارهای حاصل از این زمین‌لغزه در برخی نقاط به حدود ۴۱۰ متر می‌رسد. این مواد با پر کردن دو دره و مسدود کردن مسیر رودخانه‌ها، موجب شکل‌گیری دریاچه‌های بزرگی در پشت موانع طبیعی شدند. بر اساس سن‌سنجی کربن ۱۴، زمان وقوع این رویداد حدود ۸۷۰۰ تا ۹۸۰۰ سال پیش برآورد شده است.

ثبت سیمره در فهرست جهانی، این پدیده را در کنار مهم‌ترین مکان‌های زمین‌شناختی جهان قرار می‌دهد؛ هرچند این عنوان به‌خودی‌خود تضمین‌کننده حفاظت از آن نیست.ارزش این ثبت جهانی در جلب توجه بیشتر به ضرورت حفاظت از این پدیده، استفاده از ظرفیت‌های آموزشی و پژوهشی و توسعه گردشگری زمین‌شناختی مسئولانه است.

برنامه سایت‌های میراث زمین‌شناختی اتحادیه بین‌المللی علوم زمین در سال ۲۰۲۲ آغاز شد. نخستین مجموعه ۱۰۰ سایت در همان سال در زومایای اسپانیا و دومین مجموعه در سال ۲۰۲۴ در بوسان کره جنوبی اعلام شد.

تاکنون بیش از هزار متخصص از ۹۰ کشور و ۲۰ سازمان بین‌المللی در فرایند معرفی، داوری و انتخاب این سایت‌ها مشارکت داشته‌اند.

سومین مجموعه ۱۰۰ سایت برتر میراث زمین‌شناختی جهان در ۴۷ کشور قرار دارد که شش سایت از آن‌ها در منطقه خاورمیانه واقع شده‌اند. کوه فوجی ژاپن، آبدره‌های نروژ، گسل سن‌آندریاس آمریکا و کوه آکونکاگوا آرژانتین از جمله دیگر سایت‌های منتخب این دوره هستند.

ثبت زمین‌لغزه سیمره در این فهرست جهانی، با مشارکت کارشناسان سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور در تهیه پرونده علمی آن، گامی ارزشمند در معرفی ظرفیت‌های زمین‌شناختی ایران و تقویت جایگاه مطالعات علوم زمین کشور در عرصه بین‌المللی به شمار می‌رود.